

LHV Noortepank esitleb:

Kuiddas mitte olla vaene?

Turvalisuse kursus

Miks on rahaasju turvaliselt ajada teema?

Oled tublisti saanud paika oma säästmise eesmärgid, vaadanud üle oma eelarve, pannud regulaarselt eurosid kõrvale ja ehk isegi oma teemat ajades lisa teeninud. Sul on tunne juba nagu täitsa rahabossil.

Aga siis saad sa hakkama korraliku ämbriga: teed suurema ostu kahtlasel veebilehel või jagad Instas pilti oma uuest tuusast pangakaardist ja jääd oma tuhhist sekunditega ilma.

Just sellepärast, et taskurahaks saadud või pikka aega kogutud eurodest sekunditega mitte ilma jääda, on tark mõte teha endale selgeks lihtsad põhitõed, kuidas ajada veebis rahaasju turvaliselt.

Oled tarkusteks valmis?

Siit nad tulevad:

kolm,

kaks

ja ...

1. PIN2-kood on võrdne sinu allkirjaga

PIN1-koodi kasutad selleks, et tuvastada digiteenuste sisselogimisel enda isik. Seda koodi vajavad näiteks pangad selleks, et kliendid saaksid logida sisse internetipanka ja mobiiliäppi. Samuti tuvastatakse PIN1-koodiga su isik, kui logid sisse avaliku ja erasektori e-teenuste kasutamiseks.

PIN2-kood võrdub su omakäelise allkirjaga. Seda küsitakse sinult näiteks siis, kui kinnitad pangamakse, osaled e-hääletamisel ja sõlmid lepingu. PIN2-koodi ehk teisisõnu digiallkirja abil saad teha toiminguid elektrooniliselt, see tähendab paberivabalt.

Pea meeles, et kui internetipanka sisse logides küsib veebileht sinu käest PIN2-koodi, ei ole see ametlik pangakanal. Ilmselt küsivad siis sinult PIN2-koodi pahalased, kes tahavad sinu kontolt raha kätte saada.

2. Ära jaga oma pangakaardi andmeid

Pangakaart on sinu elektrooniline raha –
hoia seda sama hoolikalt kui oma sularaha.
Ära anna oma pangakaarti mitte kunagi kellegi teise kätte.
Õpi kaardi PIN-kood pähe ja ära mitte mingil juhul kanna
seda üles kirjutatuna kaasas.

Ära jaga oma pangakaardi andmeid ega
postita sellest kunagi pilti sotsmeediasse.
Nii võivad internetiostudeks vajalikud andmed sattuda
halbadesse kätte ja sa võid oma rahast ilma jääda.

2. Ära jaga oma pangakaardi andmeid

Lisaks saad ennast kaardipettuste vastu kindlustada, kui:

— **kasutad** raha liikumisel silma peal hoidmiseks **panga mobiiliäppi**

— **hoiad** oma pangakaardi **päevalimiidi** ja **makselimiidi** võimalikult **väikese**

— **välhid** internetiostude jaoks **võõra arvuti kasutamist**

— **blokeerid** internetipangas või mobiiliäpis **pangakaardi** kohe, kui see kaob või varastatakse

3. Ära tee oste kahtlastel veebilehtedel

Veebis oste teha on mugav, sest seal leidub igast lahedat kraami ja soodukaid. Aga kõige selle hea kõrval on alati ka **võimalus üle saada**. Sellepärast veendu alati enne, kui sisestad oma pangakaardi andmed mõnele veebilehele, et see leht on **turvaline ja usaldusväärne**.

Turvalisel ostukeskkonnal on

- 1. tabalukuikoon brauseriribal ja veebiaadressi alguses s-täht (https)**
- 2. tagasisidevorm või kontaktandmed ja mujal internetis head soovitused, kui otsid selle kohta infot**
- 3. selgelt sõnastatud tellimistingimused, sealhulgas kauba tagastamise info**
- 4. ettevõtte andmed, sealhulgas nimi ja registrikood**

Ülesanne

Mine veebilehele, kus sa tegid viimati ostu või plaanid midagi osta.

Kontrolli, kas see leht vastab kõigile neljale turvalise ostukeskkonna tingimusele.

Pea siis meeles, et rahabossiks saad, kui:

- **tead, mis on PIN1- ja PIN2-koodi erinevus, ning seda, milleks neid kasutatakse,**
- **hoiad oma pangakaardi andmed endale,**
- **teed oste ainult turvalistel veebilehtedel.**

Aja rahaasju targalt ja

#äraolevaene

lhv.ee/noor